

Ξενοφώντος «Ελληνικά» 2, 2, 1-4	Μετάφραση
<p><1> Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες. Οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι.</p> <p><2> Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσι ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.</p> <p><3> Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορὰ, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.</p> <p><4> Τῇ δ' ὕστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.</p>	<p><1> Αφού ρύθμισε την κατάσταση στη Λάμψακο, έπλεε εναντίον του Βυζαντίου και της Καλχηδόνας. Αυτοί τον υποδέχονταν, αφού άφησαν ελεύθερους τους φρουρούς των Αθηναίων προστατευόμενους από σπονδές. Εκείνοι όμως που τότε παρέδωσαν στον Αλκιβιάδη το Βυζάντιο με προδοσία κατέφυγαν στον Πόντο, ύστερα στην Αθήνα και έγιναν Αθηναίοι.</p> <p><2> Ο Λύσανδρος και τους φρουρούς των Αθηναίων και αν κάπου έβλεπε κάποιον άλλον Αθηναίο, τον έστελνε στην Αθήνα παρέχοντας ασφάλεια μόνο σε εκείνους που έπλεαν προς τα εκεί και όχι προς κάπου αλλού, επειδή γνώριζε ότι όσοι περισσότεροι θα συγκεντρώνονταν στην πόλη και στον Πειραιά, πιο γρήγορα θα προκληθεί έλλειψη των απαραίτητων. Αφού άφησε τον Σθενέλαον από την Λακωνία διοικητή στο Βυζάντιο και στην Καλχηδόνα, ο ίδιος αφού αναχώρησε προς τη Λάμψακο, επισκεύαζε τα πλοία.</p> <p><3> Στην Αθήνα από την άλλη όταν έφθασε η Πάραλος την νύχτα, διαδιδόταν η συμφορὰ και ο θρήνος από τον Πειραιά μέσα από τα μακρά τείχη έφτασε στην πόλη καθώς ειδοποιούσε ο ένας τον άλλον· ώστε εκείνη τη νύχτα κανείς δεν κοιμήθηκε, όχι μόνον επειδή πενθούσαν τους χαμένους, αλλά πολύ περισσότερο ακόμη οι ίδιοι τους εαυτούς τους, επειδή νόμιζαν ότι θα πάθουν όσα έκαναν και στους Μηλίους που ήταν άποικοι των Λακεδαιμονίων, αφού τους νίκησαν στην πολιορκία και στους κατοίκους της Ιστιαίας και της Σκιώνης και της Τορώνης και της Αίγινας και σε άλλους πολλούς των Ελλήνων.</p> <p><4> Την επόμενη συνεκάλεσαν εκκλησία, στην οποία αποφάσισαν να φράξουν τα λιμάνια εκτός από ένα και να επισκευάζουν τα τείχη και να τοποθετούν φρουρές και όλα τα υπόλοιπα να τα προετοιμάζουν σαν να βρίσκεται η πόλη σε κατάσταση πολιορκίας.</p>

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Στις παραγράφους 1- 4 περιγράφονται:

1. Οι πρώτες ενέργειες του Λυσάνδρου
2. Η στάση των πόλεων
3. Η τύχη των προδοτών
4. Η τακτική του Λυσάνδρου και ο σκοπός του
5. Οι άλλες ενέργειες του Λυσάνδρου
6. Η απήχηση της είδησης στην Αθήνα και η αιτιολόγηση της συναισθηματικής κατάστασης των Αθηναίων
7. Οι αποφάσεις της εκκλησίας του δήμου

Οι πρώτες ενέργειες του Λυσάνδρου

Στόχος του Λυσάνδρου ήταν η κατάληψη της Αθήνας. Όμως δε βιαζόταν. Πρώτα ρύθμισε την πολιτική κατάσταση στη Λάμψακο (Έπει δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο). Διόρισε δεκαρχίες, δηλαδή μια αρχή δέκα ολιγαρχικών ανδρών, που κυβερνούσαν σύμφωνα με τα συμφέροντα της Σπάρτης και εξασφάλιζαν την κατοχή της πόλης. Το σύστημα των δεκαρχιών ο Λύσανδρος το επέβαλε πρώτα στην Έφεσο και ύστερα από τους Αιγός ποταμούς στη Λάμψακο. Έτσι, μετέβαλε το δημοκρατικό πολίτευμα της Λαμψάκου σε ολιγαρχικό. Έπειτα, έπλευσε προς το Βυζάντιο και την Καλχηδόνα (έπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα).

Η στάση των πόλεων

Οι ολιγαρχικοί κάτοικοι του Βυζαντίου και της Καλχηδόνας, μετά τη ναυμαχία στους Αιγός ποταμούς, κατέλαβαν την πολιτική εξουσία. Αυτοί υποδέχθηκαν με ενθουσιασμό τον Λύσανδρο ως ελευθερωτή από την αθηναϊκή κυριαρχία (Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο). Οι κάτοικοι των δύο αυτών πόλεων παρέδωσαν στον Λύσανδρο με σπονδές τις πόλεις τους αλλά και εξασφάλισαν ασφαλή αποχώρηση για τους άνδρες της αθηναϊκής φρουράς (τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες). Σπονδές ήταν η επίσημη συμφωνία στην οποία κατέληγαν οι αντιπρόσωποι των αντιπάλων και την οποία επισφράγιζαν με την επίκληση των θεών ως μαρτύρων για την τήρησή της. Οι παραβάτες είχαν να αντιμετωπίσουν την οργή των θεών αλλά και την κατακραυγή όλων των Ελλήνων.

Η τύχη των προδοτών

Το φθινόπωρο του 409 π.Χ. ο Αλκιβιάδης πολιορκήσε το Βυζάντιο, στο οποίο διοικητής ήταν ο Σπαρτιάτης Κλέαρχος. Όταν απουσίασε για λίγο ο διοικητής από το Βυζάντιο πέντε δημοκρατικοί Βυζάντιοι, οπαδοί των Αθηναίων, επειδή δεν άντεχαν τον θάνατο από πείνα που είχε πέσει στην πόλη τους, πρόδωσαν την πόλη ανοίγοντας τη νύχτα τις πύλες της πόλης για να μπουν οι Αθηναίοι. Οι τέσσερις από τους Βυζαντίους που θεωρήθηκαν προδότες, κατάφεραν να αποφύγουν τη σύλληψη από το Λύσανδρο που κατέλαβε το Βυζάντιο. Αυτοί κατέφυγαν ως πρόσφυγες πρώτα στον Πόντο και έπειτα στην Αθήνα μετά την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας, όπου πήραν τα δικαιώματα του Αθηναίου πολίτη (οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι).

Η τακτική του Λυσάνδρου και σκοπός του

Ο Λύσανδρος απέκοψε τους θαλάσσιους δρόμους ανεφοδιασμού της Αθήνας. Παράλληλα εφαρμόζοντας ένα σχέδιο πολιορκίας, ο Λύσανδρος έστελνε στην Αθήνα τους Αθηναίους που συναντούσε, ώστε να συγκεντρωθούν στην πολιορκημένη Αθήνα περισσότεροι Αθηναίοι και να καταναλώνουν πιο γρήγορα τα τρόφιμα μέσα

από τα Μακρά τείχη, με αποτέλεσμα να παρουσιαστεί πιο γρήγορα πλήρης έλλειψη τροφίμων (Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι). Παράλληλα απαγόρευσε με την απειλή θανατικής ποινής κάθε εισαγωγή σιταριού στην Αθήνα και αργότερα απέκλεισε και τον Πειραιά.

Οι άλλες ενέργειες του Λυσάνδρου

Στο Βυζάντιο και στη Καληγδόνα ο Λύσανδρος άφησε ως αρμοστή το Σθενέλαο το Λάκωνα (Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καληγδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα). Στη συνέχεια ο Λύσανδρος επέστρεψε στη Λάμψακο και επισκεύαζε τα πλοία του (αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν), αφού θα προβεί σε ναυτικό αποκλεισμό της Αθήνας.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ

1. Να δώσετε την ετυμολογία των παρακάτω λέξεων:

κατεστήσατο
ὑπεδέχοντο
προδόντες
συλλεγῶσιν
ἀπέπεμπεν
κρατήσαντες
ἀποίκους
ἐκκλησίαν
παρασκευάζειν

2. Να βρείτε για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις μια λέξη παράγωγη μέσα από το κείμενο:

εκπομπή
ανέκδοτο
δοχείο
γένος
όραση
δόξα

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Να γίνει χρονική αντικατάσταση στο ρήμα ὑπεδέχοντο στο ίδιο πρόσωπο, χρόνο και αριθμό:

2. μάλλον: **Να γραφούν τα παραθετικά.**

3. ἔφυγον: **Να κάνετε εγκλιτική αντικατάσταση στο ίδιο πρόσωπο, χρόνο και αριθμό.**

4. Να κλιθούν τα παρακάτω ουσιαστικά και στους δυο αριθμούς: νυκτός, συμφορά.

5. Να αναγνωρίσετε τον παρακάτω τύπο: ἔσεσθαι.